

HAUTAUSTOIMEN OHJESÄÄNTÖ

Hyväksytty yhteisessä kirkkovaltuustossa 29.11.2023

Sisällys

HAUTAUSTOIMEN OHJESÄÄNTÖ.....	3
1 § Hautaustointa koskevat säännökset ja määräykset.....	3
2 § Hautausmaat ja tunnustuksettomat hauta-alueet.....	4
3 § Hautausmaan käytön ohjaus ja suunnittelu.....	5
4 § Hauta.....	7
5 § Hautaoikeus.....	8
6 § Ruumiin ja tuhkan käsittely, säilyttäminen ja kuljettaminen.....	11
7 § Hautaaminen.....	13
9 § Haudan hoitaminen.....	16
10 § Hautamuistomerkit.....	17
11 § Hautakirjanpito.....	19
12 § Hautausmaalla noudatettava järjestys.....	20
Liite 1 Kuva haudasta, hautapaikasta ja hautasijasta.....	22

HAUTAUSTOIMEN OHJESÄÄNTÖ

Lahden seurakuntayhtymän hautaustoimen ohjesääntö

Hyväksytty yhteisessä kirkkovaltuustossa 29. päivänä marraskuuta 2023

1 § Hautaustointa koskevat säännökset ja määräykset

Sen lisäksi, mitä hautausoimilaissa, kirkkolaissa, kirkkojärjestyksessä sekä muissa laeissa ja asetuksissa säädetään, on seurakuntayhtymän hautausoimessa noudatettava tämän ohjesäännön määräyksiä.

Päätösvallasta hautausoimeen liittyvissä asioissa määrätään seurakuntayhtymän hallintosäännössä. Hautausoimen päällikölle annetaan toimivalta:

- hakemuksesta myöntää ulkopaikkakuntalaiselle arkkuhautapaikka kuolemantapauksen yhteydessä Läntiseltä tai Nastolan hautausmaalta, mikäli se on hautausmaan käytön kannalta mahdollista ja hakemukseen on perusteet
- hakemuksesta päättää kolmannen hautapaikan liittamisestä uuteen hautaan kuolemantapauksen yhteydessä, mikäli haudan vieressä on riittävästi tilaa hautapaikan luovuttamiseksi ja hakemukseen on perusteet
- hakemuksesta päättää viereisen hautapaikan liittamisestä jo olemassa olevaan sukuhautaan, mikäli se on hautausmaan käytön kannalta mahdollista ja hakemukseen on perusteet
- hakemuksesta päättää haudan hautaoikeuden palauttamisesta oikeudenhaltijalle

Kirkkolaki 3 luku 35 §

Hautausoimen ohjesääntö, hautausmaakaava ja hautausmaan käyttösuunnitelma

Kirkkovaltuusto hyväksyy hautausoimen ohjesäännön, hautausmaakohtaisen hautausmaakaavan ja hautausmaan käyttösuunnitelman. Hautausoimen ohjesäännössä määrätään:

- 1) haudoista;
- 2) hautakirjanpidosta;
- 3) haudan hoidolle asetetuista vaatimuksista;
- 4) hautamuistomerkkien hyväksymisestä;
- 5) hautausmaalla noudatettavasta järjestyksestä.

2 § Hautausmaat ja tunnustuksettomat hauta-alueet

Lahden seurakuntayhtymän hautausmaita ovat:

- 1) Vanha hautausmaa
- 2) Nastolan hautausmaa
- 3) Mustankallion hautausmaa
- 4) Läntinen hautausmaa
- 5) Levon hautausmaa
- 6) Lahden sankarihautausmaa
- 7) Nastolan sankarihautausmaa
- 8) Radanrakentajien hautausmaa

Seurakuntayhtymän ylläpitämälle tunnustuksettomalle hauta-alueelle, joka sijaitsee Levon hautausmaalla, voidaan haudata vainaja, jolla on oikeus tulla haudatuksi Asikkalan, Heinolan, Hollolan, Orimattilan tai Tainionvirran seurakunnan tai Lahden seurakuntayhtymän hautausmaalle.

Hautaustoimilaki 3 §

Velvollisuus ylläpitää yleisiä hautausmaita

Evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntien tai seurakuntayhtymien tulee ylläpitää yleisiä hautausmaita. Hautausmaa voi olla useamman seurakunnan tai seurakuntayhtymän yhteinen.

Kirkkojärjestys 3 luku 55 § 1 mom

Hautausmaa ja vainajien säilytystila

Seurakunnalla tulee olla oma tai toisen seurakunnan tai seurakuntayhtymän kanssa yhteinen hautausmaa taikka oikeus käyttää muuta vihittyä hautausmaata.

Hautaustoimilaki 5 §

Tunnustukseton hauta-alue

Hautasija on pyynnöstä osoitettava erilliseltä tunnustuksettomalta hauta-alueelta, joka ei saa sijaita kohtuuttoman kaukana seurakunnan tai seurakuntayhtymän alueesta.

Tunnustukseton hauta-alue on erillinen hautausmaa tai muusta hautausmaasta selvästi erottuvalla tavalla rajattu hautausmaan osa.

Kirkkojärjestys 3 luku 56 §

Hautausmaan vihkiminen

Hautausmaa ja siunauskappeli on vihittävä ennen kuin niitä ryhdytään käyttämään.
Hautausoimilaissa (457/2003) tarkoitettua tunnustuksetonta hauta-aluetta ei kuitenkaan vihitä.

3 § Hautausmaan käytön ohjaus ja suunnittelu

Hautausmaan käytössä noudatettavasta hautausmaakaavasta, hautausmaan käyttösuunnitelmasta ja hautakartasta sekä hautausmaan ylläpidossa ja hoidossa noudatettavasta hautausmaan hoitosuunnitelmasta säädetään kirkkojärjestyksen 3 luvun 57–59 §:ssä. Seurakuntayhtymän hautausmailla noudatetaan myös erillisiä muistomerkkiohjeita.

Kirkkojärjestys 3 luku 57 §

Hautausmaakaava ja hautausmaan käyttösuunnitelma

Hautausmaalle on laadittava hautausmaakaava ja käyttösuunnitelma.

Hautausmaakaava on yleiskartta, jota laadittaessa on otettava huomioon varatun alueen maaston luonne, maisemalliset arvot ja seurakunnan taloudellinen kantokyky.

Hautausmaakaavaan sisältyy:

- 1) hautausmaan rajat;
- 2) hauta-alueiden ja rakennusten sijainti;
- 3) liikenteen järjestelyt ja käytävien sijainti;
- 4) hauta-alueiden jako;
- 5) hautausmaa-alueen kuivatus- ja vesihuoltosuunnitelma sekä jätehuollon järjestelyt.

Hautausmaan käyttösuunnitelmassa on otettava huomioon hautausmaan eri aikoina perustettujen osien ominaispiirteet ja kulttuurihistorialliset arvot. Käyttösuunnitelmaan sisältyy:

- 1) hautausmaakaavan sanallinen selitys;
- 2) määräykset hautausmaan tai sen osan käytöstä yhteen tai useampaan hautausyvytyteen;
- 3) määräykset hautaosastojen käyttöönottojärjestyksestä;
- 4) hautausmaan käytön rajoitukset.

Kirkkojärjestys 3 luku 58 §

Hautausmaan hoitosuunnitelma

Hautausmaalle on laadittava hoitosuunnitelma, jossa määritellään seurakunnalle kuuluva hautausmaan perushoito ja esitetään hautausmaan vuosittaiset hoitotoimenpiteet sekä pidemmällä aikavälillä toteutettavat kunnostustyöt.

Kirkkojärjestys 3 luku 59 §

Hautakartta

Hautausmaasta on laadittava hautakartta. Hautaan voi kuulua yksi tai useampi hautapaikka. Samassa hautapaikassa voi olla useita hautasijoja. Hautausmaa tai sen osa voi olla muistolehtona, johon vainajan tuhka sirotellaan tai kätketään hautasijaa merkitsemättä.

4 § Hauta

Hauta on yhden tai useamman vainajan hautaamista varten varattu maa-alue hautausmaalla. Hauta sisältää yhden tai useamman vierekkäisen hautapaikan ja kukin hautapaikka yhden tai useamman päällekkäisen hautasijan (liite 1).

Jos hautausmaa tai sen osa on käyttösuunnitelmassa osoitettu kerros- eli syvähautaukseen ja maan laatu sen sallii, voidaan hautaan haudata kaksi tai useampia arkkuja päällekkäin. Tällöin arkkuhaudan terveydensuojeluasetuksen mukaiseen vähimmäissyvyyteen lisätään 0,6 metriä arkku kohden.

Urnahaudan vähimmäissyvyys on 0,6 metriä. Tämä ei kuitenkaan koske ilman urnaa haudattavaa tuhkaa. Arkkuhautasijaa voidaan käyttää urnahautaukseen siten, että asiasta tehdään merkintä seurakuntayhtymän hautakirjanpitoon. Urnia voidaan haudata päällekkäin tilan salliessa.

Samaa arkkuhautasijaa saa käyttää aikaisintaan 25 vuoden kuluttua edellisestä hautaamisesta.

Muistolehdossa ei ole näkyvästi merkittyjä hautasijoja eikä yksityisiä muistomerkkejä. Vainajien muistaminen tapahtuu hauta-alueen yhteismuistomerkillä.

Terveydensuojeluasetus 40 § 2-3 mom

Hautaaminen

Arkkuun sijoitettu ruumis on haudattava maahan vähintään 150 senttimetrin syvyyteen. Samaa arkkuhautasijaa saa käyttää aikaisintaan 15 vuoden kuluttua edellisestä hautaamisesta.

Ruumis voidaan sijoittaa myös hautakammioon edellyttäen, ettei siitä aiheudu terveyshaittaa. Hautakammioon saa haudata 2 momentissa mainittua aikaa lyhyemmin väliajoin edellyttäen, että kunnan terveydensuojeluviranomainen hyväksyy hautaamisen.

Kirkkojärjestys 3 luku 59 §

Hautakartta

Hautausmaasta on laadittava hautakartta. Hautaan voi kuulua yksi tai useampi hautapaikka. Samassa hautapaikassa voi olla useita hautasijoja. Hautausmaa tai sen osa voi olla muistolehtona, johon vainajan tuhka sirotellaan tai kätketään hautasijaa merkitsemättä.

5 § Hautaoikeus

Hautausmaalla on hautausmaan käyttösuunnitelman mukaisesti hauta-alueita, joilla oikeus hautaan voidaan haudattavan vainajan lisäksi luovuttaa vainajan omaisille; yhteishauta-alueita, joilla vainajan omaisille ei muodostu tiettyyn paikkaan kohdistuvaa hautaoikeutta ja joiden ylläpidosta huolehtii seurakuntayhtymä; sekä hautoja, joilla hautaoikeus on vain siihen haudatuilla vainajilla ja joiden hallinta kuuluu seurakuntayhtymälle.

Hautaoikeus luovutetaan kerrallaan 25 vuodeksi enintään kahteen rinnakkaiseen hautapaikkaan. Perustellusta syystä hautaoikeus voidaan luovuttaa kolmanteen rinnakkaiseen hautapaikkaan hakemuksesta. Ulkopaikkakuntalaisille arkkuhautapaikka luovutetaan vain Levon hautausmaalta. Perustellusta syystä arkkuhautapaikka voidaan luovuttaa ulkopaikkakuntalaisille Läntiseltä ja Nastolan hautausmaalta hakemuksesta. Uurnahauta- ja muistolehtopaikka luovutetaan ulkopaikkakuntalaisille vain Levon, Läntiseltä ja Nastolan hautausmaalta. Mustankallion ja Vanhalta hautausmaalta ei luovuteta hautapaikkoja ulkopaikkakuntalaisille.

Hautaoikeuden haltija voi halutessaan luopua hautaoikeudesta haudan koskemattomuusajan umpeuduttua. Tällöin hän on velvollinen esittämään muiden hautaan oikeutettujen suostumukset hautaoikeuden luovuttamiselle.

Jos oikeus hautaan on luovutettu vainajan omaisille, hautaaminen on mahdollista koko hautaoikeuden voimassaoloajan, ellei siihen ole estettä. Mikäli uudelleenhautaamisen jälkeinen hautaoikeuden voimassaoloaika jää lyhyemmäksi kuin haudan koskemattomuusaika, hautaoikeus on lunastettava vähintään niin pitkäksi ajaksi kuin haudan koskemattomuusaika edellyttää ja aina vähintään kirkkolain 3 luvun 30 §:n 1 momentissa mainituksi 15 vuodeksi.

Seurakuntayhtymä tarjoaa mahdollisuuden jatkaa 5, 10, 15, 20 tai 25 vuotta määräaikaisten hautojen hallinta-aikaa sen ollessa päättymässä sekä luovutettujen ja hoitamattomuuden vuoksi menetettyjen hautojen hallinta-aikaa. Yli vuoden kuluttua hallinta-ajan päättymisestä haudan hallintaoikeutta voidaan jatkaa hakemuksesta, ellei määräajan jatkamiselle ole hautausmaan tarkoituksenmukaisesta ylläpidosta aiheutuvaa estettä. Hallinta-ajan päättymisestä ilmoitetaan hautaoikeuden haltijalle, mikäli haltija ja hänen yhteystietonsa ovat seurakuntayhtymän tiedossa ja viime kädessä asiasta kuulutetaan haudalle laitettavalla kuulutuskilvellä.

Hautaustoimilaki 4 §

Hautasijan osoittaminen

Evankelis-luterilaisen kirkon seurakunta tai seurakuntayhtymä on velvollinen vaadittaessa osoittamaan hautasijan vainajalle, jonka kotikuntalaisissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta oli kuolinhetkellä seurakunnan tai seurakuntayhtymän alueella.

Jos vainajalla ei kuollessaan ollut kotikuntalaisissa tarkoitettua kotikuntaa, 1 momentissa mainittu velvollisuus on sillä evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnalla tai seurakuntayhtymällä, jonka alueella vainaja kuollessaan asui.

Evankelis-luterilaisen kirkon seurakunta tai seurakuntayhtymä on lisäksi velvollinen vaadittaessa osoittamaan hautasijan myös sellaiselle kuolinhetkellä ulkomailla asuneelle Suomen kansalaiselle, jonka viimeinen kotikuntalaisissa tarkoitettu kotikunta ennen ulkomaille muuttamista oli seurakunnan tai seurakuntayhtymän alueella.

Hautaustoimilaki 11 §

Hautaoikeus

Hautaoikeudesta evankelisluterilaisen kirkon seurakunnan tai seurakuntayhtymän ja ortodoksisen kirkkokunnan seurakunnan hautausmaalla on voimassa, mitä kirkkolaissa ja ortodoksisesta kirkkokunnasta annetussa laissa säädetään ja niiden nojalla säädetään tai määrätään sekä hautausmaan ylläpitäjän ja hautaoikeuden haltijan kesken sovitaan.

Hautaoikeudesta muilla hautausmailla on voimassa, mitä hautausmaan ylläpitäjän ja hautaoikeuden haltijan kesken sovitaan.

Kirkkolaki 3 luku 29 §

Hautaoikeus

Seurakunnan tai seurakuntayhtymän velvollisuudesta osoittaa hautasija vainajalle säädetään hautaustoimilaissa (457/2003). Kirkkoneuvosto voi päättää, että seurakunnan hautausmaahan saadaan haudata muukin kuin hautaustoimilaissa siihen oikeutettu vainaja.

Seurakunta luovuttaa hautaoikeuden kuolemantapauksen yhteydessä. Samalla hautaoikeus voidaan luovuttaa myös vainajan omaisille. Kirkkoneuvosto voi erityisestä syystä päättää hautaoikeuden luovuttamisesta muulloinkin.

Hautaoikeuden haltija voi luovuttaa hautaoikeuden vain seurakunnalle.

Kirkkolaki 3 luku 30 §

Hautaoikeuden voimassaoloaika

Hautaoikeus luovutetaan enintään 50 vuoden määräajaksi. Määräaika lasketaan haudan luovuttamista seuraavan kalenterivuoden alusta. Hautaoikeuden voimassaoloaika päättyy aikaisintaan sen kalenterivuoden lopussa, jona viimeisestä hautauksesta on kulunut 15 vuotta, ei kuitenkaan ennen kuin hautaa voidaan käyttää uudelleen.

Hautaoikeuden voimassaoloaika voidaan oikeudenhaltijan hakemuksesta jatkaa, jollei siitä aiheudu haittaa hautausmaan tarkoituksenmukaiselle järjestelylle tai hoidolle. Hautaoikeus on voimassa vain niin kauan kuin hauta on rauhoitetun hautausmaan osana.

Hautaoikeus lakkaa ilman irtisanomista.

Kirkkolaki 13 luku 8 §

Hautaustoimi

Jos seurakunta on ennen tämän lain voimaantuloa luovuttanut haudan ainiaaksi, tämä luovutus on edelleen voimassa niin kauan kuin hauta on rauhoitetun hautausmaan osana. Hautaan sovelletaan kuitenkin 3 luvun 33 §:ää.

Hautoihin, jotka on luovutettu määräajaksi ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tätä lakia ja sen nojalla annettuja määräyksiä siltä osin kuin ne eivät rajoita hautaoikeuden haltijalla tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita oikeuksia.

Kirkkolaki 3 luku 36 §

Hautaustoimen maksut

Hautasijan luovuttamisesta ja hautaamiseen liittyvistä palveluista tulee periä maksut, joiden määräämisessä otetaan huomioon seurakunnalle palvelun tuottamisesta aiheutuvat kustannukset. Hautaustoimessa perittäviin maksuihin sovelletaan lisäksi hautaustoimilain 6 §:ää.

Kirkkovaltuusto päättää haudoista perittävistä maksuista.

6 § Ruumiin ja tuhkan käsittely, säilyttäminen ja kuljettaminen

Vainajan ruumiin vastaanottaminen hautaan siunattavaksi, haudattavaksi tai tuhkattavaksi edellyttää hautauslupaa tai kuolinselvitystä. Vainaja voidaan siirtää seurakuntayhtymän vainajasäilytykseen vasta kun hautauslupa tai kuolinselvitys on annettu ja toimitettu seurakuntayhtymälle. Tarvittaessa seurakuntayhtymä toimittaa hautausluvan edelleen hautausmaan tai krematorion ylläpitäjälle.

Ruumis säilytetään ennen hautaamista ja tuhkaamista suljetussa arkussa vainajien säilytystilassa, jonne sivullisilla ei ole vapaata pääsyä. Arkkuun merkitään vainajan nimi ja syntymäaika sekä hautaustoimiston tiedot. Tilan käyttäjät huolehtivat vainajien tietojen kirjaamisesta seurakuntayhtymän erikseen määräämällä tavalla.

Hautausjärjestelyistä huolehtiva henkilö voi sopia seurakuntayhtymän kanssa vainajan näytöstä lähiomaisille seurakuntayhtymän tiloissa, jos näyttö voi tapahtua turvallisesti eikä siihen ole estettä. Jos vainaja on sairastanut tarttuvaa tautia ja tartunnan vaara on edelleen olemassa, seurakuntayhtymälle tulee välittää tieto, että arkkua ei voi avata. Hautaustoimistojen tulee välittää seurakuntayhtymälle tieto myös niissä tilanteissa, kun vainajaa muista syistä ei tulisi näyttää omaisille.

Terveysturvajelu- tai muusta syystä tai omaisen pyynnöstä ruumis voidaan siirtää hautaan ennen hautaan siunaamista. Tällöin hauta peitetään viipymättä vähintään arkun korkeudelta.

Seurakuntayhtymä harjoittaa tuhkaustoimintaa Levon krematoriossa, jonka omistaa Kiinteistöosakeyhtiö Levon krematorio. Siinä ovat osakkaina Asikkalan, Heinolan, Hollolan, Iitin ja Orimattilan seurakunnat sekä Lahden seurakuntayhtymä.

Krematoriolle toimitettaviin uurniin merkitään vainajan nimi ja syntymäaika sekä hautauksesta huolehtivan toimijan tiedot. Uurnat säilytetään uurnien säilytystilassa ennen hautaamista. Tuhkaa noudettaessa krematoriolta hakijan on todistettava henkilöllisyytensä.

Asetus kuolemansyyn selvittämisestä 22 a § 1 mom.

Sosiaali- tai terveydenhuollon toimintayksikkö, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos taikka muu vainajan ruumista säilyttävä taho saa luovuttaa vainajan ruumiin haudattavaksi tai tuhkattavaksi, kun lääkäri on laatinut hautausluvan tai kuolinselvitys on laadittu, ja se on annettu sille, joka on ilmoittanut huolehtivansa vainajan hautaamisesta tai tuhkaamisesta, taikka sille, joka hautauksesta tai tuhkauksesta huolehtivan toimeksiannosta hoitaa hautaukseen tai tuhkaukseen liittyviä käytännön järjestelyjä.

Hautaustoimilaki 19 §

Tuhkan hautaaminen tai sijoittaminen muulla tavoin

Tuhka on vuoden kuluessa tuhkaamisesta haudattava tai muulla tavoin sijoitettava pysyvästi yhteen paikkaan. Jolleivät 23 §:ssä tarkoitetut henkilöt tämän jälkeen kehotuksesta huolimatta huolehdi tuhkasta, sijoitetaan tuhka vainajan kuolinpesän kustannuksella sille hautausmaalle, johon vainajalla on oikeus tulla haudatuksi.

Tuhkan sijoittamiseen on oltava alueen omistajan tai haltijan suostumus.

Kirkkojärjestys 3 luku 55 § 3 mom

Hautausmaa ja vainajien säilytystila

Seurakunnalla tulee olla säilytystila vainajia varten hautausmaalla tai muualla sopivassa paikassa.

Hautaustoimilaki 2 §

Yleiset velvollisuudet

Vainajan ruumis on ilman aiheetonta viivytystä haudattava tai tuhkattava.

Vainajan ruumista ja tuhkaa tulee käsitellä arvokkaalla ja vainajan muistoa kunnioittavalla tavalla.

Vainajan ruumiin hautaamisessa ja tuhkaamisessa sekä tuhkan käsittelyssä tulee kunnioittaa vainajan katsomusta ja toivomuksia.

Terveystieteiden laiton asetus 41 §

Ruumiin käsittely, säilyttäminen ja kuljettaminen

Jos vainaja on sairastanut tarttuvaa tautia ja tartunnan vaara on edelleen olemassa, on vainajan kuolinsyyn selvittäjän ilmoitettava tästä ruumista käsittelevälle.

Muualla kuin sairaalan tiloissa ruumis on säilytettävä asianmukaisessa tiiviissä arkussa tai vastaavassa ennen hautaamista.

Ruumiin kuljettaminen on sallittua vain siihen tarkoitukseen varatussa kulkuneuvossa.

Ruumiinkuljettamisesta valtioiden välillä säädetään erikseen.

Kirkkojärjestys 3 luku 13 § 1 mom

Hautaan siunaaminen

Hautaan siunaamisen toimittaa pappi kirkossa tai siunauskappelissa, kappelissa, haudalla taikka vainajan kotona sen mukaan kuin hautauksesta huolehtivat henkilöt siitä papin kanssa sopivat.

7 § Hautaaminen

Hautaamisen ajankohdasta on sovittava, mikäli mahdollista, viimeistään kuusi työpäivää ennen hautausta. Hauta kaivetaan hautakartan määräämään paikkaan. Kaivannon leveys ja pituus määräytyvät arkun suuruuden mukaan siten, että arkku mahtuu riittävän väljästi laskeutumaan vaakasuorassa asennossa haudan pohjalle. Kaivanto tuetaan asianmukaisesti olosuhteiden edellyttämällä tavalla.

Haudalla olevat hautamuistomerkit ja muut rakenteet on hautaoikeuden haltijan kustannuksella tarvittaessa siirrettävä syrjään viimeistään hautausta edeltävänä maanantaina puoleen päivään mennessä ja hautauksen jälkeen asetettava paikoilleen siten, että muistomerkki ei vaaranna turvallisuutta.

Haudan kaivamisen aikana esille tulevat aikaisemmin haudatun vainajan jäännökset suojataan ja peitetään kaivannon pohjalle. Jos hautaa avattaessa esille tulee maatumaton arkku tai vainaja, haudan kaivu keskeytetään, kaivanto peitetään ja hautausjärjestelyistä huolehtivan henkilön kanssa sovitaan muu hautasija.

Syvähauta-alueella arkkuhautapaikan ensimmäinen hautaus tapahtuu aina alempaan hautasijaan, ellei siihen ole paikan maa- tai kallioperästä johtuvaa estettä.

Tilapäisen haitan aiheuttaminen viereisille haudoille ei ole esteenä haudan avaamiselle.

Ruumis on haudattava helposti maatumassa arkussa. Vainajan arkuttamisen yhteydessä arkkuun ei jätetä maatumattomia muoveja. Pieteettisyydestä sekä vainajan hautaan laskemisen turvallisuuden kannalta hautaus ilman arkkua ei pääsääntöisesti ole mahdollista. Tuhka on haudattava helposti maatumassa uurnassa tai ilman uurnaa. Hautausalan toimijoiden yhteisesti sopineet hyväksyttävät arkku- ja uurnamateriaalit kerrotaan arkkujen ja uurnien laatujärjestelmässä, joka on julkaistu mm. Suomen hautaus toiminnan keskusliiton nettisivuilla <https://shk.fi/> -> Kestävä kehitys.

Arkkuhauta peitetään kannella, jonka päälle kukkalaitteet lasketaan. Hautakukkalaitteiden tulisi ensi sijassa olla maatumasta materiaalista valmistettuja. Hauta peitetään arkun maahan laskun jälkeen ilman aiheutonta viivytystä hautausjärjestelyistä huolehtivan henkilön kanssa sovittavalla tavalla.

Tuhkattavan vainajan siunaustilaisuuden jälkeen omaiset voivat halutessaan siirtää kukkalaitteet haudalle. Muistolehdon muistelupaikalle ei saa viedä kukkalaitteita. Siunaustilaisuuden jälkeen kappeliin jääneet kukat ja tervehdykset hävitetään asianmukaisesti. Omaisten on huolehdittava haudalle laskettujen kukkalaitteiden poistamisesta yhdeksän päivän kuluessa, minkä jälkeen seurakuntayhtymällä on oikeus poistaa ne.

Terveydensuojeluasetus 40 § 1 mom

Hautaaminen

Vainajan ruumis on haudattava viivytyksettä tiiviissä asianmukaisessa arkussa tai vastaavassa taikka tuhkattava krematoriossa.

Asetus kuolemansyyn selvittämisestä 22 a § 2-3 mom

Hautaus saadaan toimittaa, kun hautauslupa tai kuolinselvitys on annettu sen hautausmaan ylläpitäjälle, jonne vainaja haudataan. Vainajan ruumiin voi tuhkata, kun hautauslupa tai kuolinselvitys on annettu krematoriolle, jossa vainaja tuhkataan.

Hautausmaan ylläpitäjän on viipymättä hautauksen jälkeen ilmoitettava hautauksen ajasta ja hautausmaasta, johon vainaja on haudattu, Digi- ja väestötietovirastolle tai Ahvenanmaan valtionvirastolle. Jos vainaja on tuhkattu, krematorion ylläpitäjän on ilmoitettava, milloin ja missä vainaja tuhkattiin. Jos vainaja oli kuollessaan evankelisluterilaisen tai ortodoksisen kirkon jäsen, nämä ilmoitukset on kuitenkin tehtävä asianomaiselle seurakunnalle.

8 § Haudatun ruumiin tai tuhkan siirto

Haudatun ruumiin tai tuhkan saa siirtää toiseen hautaan vain, jos aluehallintovirasto erityisen painavista syistä on myöntänyt siihen luvan. Haudatun ruumiin siirtäminen edellyttää lisäksi kunnan terveydensuojeluviranomaisen myöntämän luvan. Mainitut päätökset on ennen siirron valmistelua toimitettava tiedoksi seurakuntayhtymälle. Itse siirron toteuttaminen ei lähtökohtaisesti kuulu seurakuntayhtymälle. Seurakuntayhtymä kuitenkin valvoo siirtoa.

Hautaustoimilaki 24 §

Haudatun ruumiin tai tuhkan siirto

Haudattu ruumis tai tuhka saadaan erityisen painavista syistä aluehallintoviraston luvalla siirtää toiseen hautaan. Haudatun ruumiin siirtämiseen tarvittavasta terveydensuojeluviranomaisen luvasta säädetään erikseen

Terveydensuojeluasetus 42 §

Haudatun ruumiin siirtäminen

Haudatun ruumiin siirtämistä koskevaan kunnan terveydensuojeluviranomaiselle osoitettuun hakemukseen on liitettävä tiedot vainajasta sekä virallinen selvitys kuoleman syystä ja ajasta, ruumiin hautapaikasta sekä selvitys ruumille varatusta uudesta hautapaikasta.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on hankittava hautausmaiden omistajilta lausunto terveydellisten seikkojen selvittämiseksi haudatun ruumiin siirtämisestä tehdystä hakemuksesta.

Kunnan terveydensuojeluviranomainen voi tarvittaessa kieltää haudatun ruumiin siirtämisen tai määrätä ruumista siirrettäessä noudatettavista muista toimenpiteistä terveystieteen ehkäisemiseksi. Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on määrättävä aika, jonka kuluessa ruumiin siirtäminen on toimitettava.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on lähetettävä ruumiin siirtämistä koskeva päätös tiedoksi sen kunnan terveydensuojeluviranomaiselle, jonne ruumis siirretään, sekä asianomaisille lääninhallituksille ja hautausmaiden omistajille.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen edustajan on oltava paikalla ruumista haudasta otettaessa ja uudelleen haudattaessa.

9 § Haudan hoitaminen

Seurakuntayhtymälle kuuluva hautausmaan perushoito ja hautaoikeuden haltijalle kuuluvat tehtävät määräytyvät hautausmaan hoitosuunnitelman mukaisesti. Seurakuntayhtymä seuraa hautojen hoitoa ja antaa tarvittaessa kehoituksia puutteiden korjaamiseksi.

Hautoja hoitavan yrittäjän on tehtävä asiasta ilmoitus seurakuntayhtymälle. Jos hautoja hoitava yrittäjä haluaa käyttää työssään seurakuntayhtymän tarvikkeita tai muita hautausmaan palveluja, hänen on sovittava siitä seurakuntayhtymän kanssa erikseen.

Sen lisäksi, mitä kirkkolain 3 luvun 33 §:n 1 momentissa säädetään seurakuntayhtymän vastuusta yksittäisen haudan hoidosta, seurakuntayhtymä voi sopia seurakuntayhtymän hallintaan palautuneen haudan ylläpidosta ja hoidosta kulttuuriperintöä vaalivan yhteisön tai henkilön kustannuksella.

Hautausoimilaki 13 §

Hautausmaan ja haudan hoito

Hautausmaan ylläpitäjän tulee hoitaa hautausmaata sen arvoa vastaavalla ja vainajien muistoa kunnioittavalla tavalla.

Yksittäisen haudan hoidosta on voimassa, mitä 11 §:n mukaisesti säädetään tai määrätään sekä hautausmaan ylläpitäjän ja hautaoikeuden haltijan kesken sovitaan.

Kirkkolaki 3 luku 33 §

Haudan hoito

Hautaoikeuden haltija vastaa siitä, että hautaa hoidetaan hautausmaan arvon mukaisesti. Kirkkovaltuusto voi kuitenkin päättää, että seurakunnan kustannuksella huolehditaan hautausmaalla tai sen osalla olevien hautojen perushoidosta. Kirkkovaltuusto voi päättää, että seurakunta vastaa haudan hoidosta, jos vainajan muiston vaalimista pidetään seurakunnan kannalta tärkeänä.

Seurakunta voi tehdä hautaoikeuden haltijan kanssa määräaikaisen sopimuksen siitä, että seurakunta ottaa korvauksesta vastuun haudan hoidosta. Seurakunta voi sopia, että hoitokorvaukset sijoitetaan hautainhoitorahastoon, jonka varat käytetään sopimusten mukaisten hautojen hoitoon.

Kirkkoneuvosto voi velvoittaa hautaoikeuden haltijan kunnostamaan haudan, jonka hoito on olennaisesti laiminlyöty. Kunnostamiseen varataan vuoden määräaika siitä, kun päätös on annettu hautaoikeuden haltijalle tiedoksi. Kirkkoneuvosto voi päättää hautaoikeuden menettämisestä, jollei laiminlyöntiä ole korjattu. Päätöksen tiedottamisesta säädetään 10 luvun 26 §:ssä.

Kirkkolaki 3 luku 36 §

Hautaustoimen maksut

Hautasijan luovuttamisesta ja hautaamiseen liittyvistä palveluista tulee periä maksut, joiden määräämisessä otetaan huomioon seurakunnalle palvelun tuottamisesta aiheutuvat kustannukset. Hautaustoimessa perittäviin maksuihin sovelletaan lisäksi hautaustoilain 6 §:ää.

Kirkkovaltuusto päättää haudoista perittävistä maksuista.

10 § Hautamuistomerkit

Haudalle saa sijoittaa hautausmaan käyttösuunnitelman tai seurakuntayhtymän hyväksymien muistomerkkiohjeiden mukaisen muistomerkin. Niiden vastaisesta muistomerkistä on laadittava suunnitelma, jonka hyväksymistä on haettava seurakuntayhtymältä ennen muistomerkin valmistamista. Muistomerkin pystyttämisen ajankohdasta on sovittava etukäteen viikkoa ennen suunniteltua pystytyspäivää. Samaa menettelyä sovelletaan vanhan muistomerkin muuttamiseen. Seurakuntayhtymä hautausmaan ylläpitäjänä valvoo, että hautausmaalle tuotavat muistomerkit sekä niihin tehtävät lisäykset ja muutokset ovat ohjeiden mukaisia. Tarvittaessa seurakuntayhtymä kieltää asentamasta ohjeiden vastaisen muistomerkin tai velvoittaa hautaoikeuden haltijan poistamaan sen tai muuten korjaamaan asian. Sama pätee muihin rakenteisiin ja istutuksiin.

Sillä, joka esittää haudalle tuotavaksi uuden muistomerkin tai muutoksia vanhaan muistomerkkiin, on selvitysvelvollisuus. Seurakuntayhtymä voi tarvittaessa edellyttää, että ennen muistomerkin paikoilleen asentamista seurakuntayhtymälle esitetään hautaoikeuden haltijan suostumus ja ellei hautaoikeuden haltijaa ole, muiden oikeudenomistajien suostumukset asiaan, sukuselvitys sekä selvitys oikeuksista kyseiseen muistomerkkiin.

Haudalle asennettava muistomerkki on sijoitettava haudan rajojen sisäpuolelle. Hautamuistomerkin asentaminen on sallittu vain valmiiksi tiivistetyille haudoille sulan maan aikana. Valmiille alustalle muistomerkin voi tuoda muulloinkin. Muistomerkki on asennettava siten, ettei kaatumisen tai vieremän vaaraa ole. Muistomerkin ja muiden rakenteiden turvallisuudesta vastaa hautaoikeuden haltija. Seurakuntayhtymä seuraa hautamuistomerkkien ja muiden rakenteiden turvallisuutta ja antaa tarvittaessa kehoituksia puutteiden korjaamiseksi. Seurakuntayhtymä voi poistattaa haudalta tai tehdä vaarattomaksi yleiselle turvallisuudelle vaaraa aiheuttavat muistomerkit ja muut rakenteet, ellei hautaoikeuden haltija sitä tee, tai haltija tai hänen yhteystietonsa ei ole seurakuntayhtymän tiedossa. Määräysten vastaisesti asennettu muistomerkki on seurakuntayhtymän kehotuksesta viipymättä korjattava tai poistettava.

Hautamuistomerkin tulee olla hautausmaalle tuotaessa valmiiksi tehty eikä se saa olla hautausmaalla paikoilleen asentamattomana kauemmin kuin työn suoritus vaatii. Seurakuntayhtymällä on oikeus kuljetuttaa pois asentamatta jätetyt hautamuistomerkit tai muut rakenteet laiminlyöjän kustannuksella. Työn päätyttyä hauta on heti siistittävä ja viereisille haudoille aiheutuneet vahingot siistittävä ja korjattava. Asennuksesta vastaavan on raportoitava vahingoista seurakuntayhtymälle ja tarvittaessa

sovittava korvauksista hautaoikeuden haltijoiden kanssa. Ajoneuvoilla rikotut nurmikot, muu vahinko tai seurakuntayhtymälle jääneet siistimistyöt veloitetaan vahingon aiheuttajalta tai laiminlyöjältä.

Haudan reunustaminen aidalla, kiveyksellä tai muuten on kielletty, jollei hautausmaan käyttösuunnitelma sitä salli. Seurakuntayhtymä voi määrätä haudalta poistettaviksi asiaankuulumattomat aidat, reunukset, puut, pensaat ja muut kasvit sekä esineet.

Seurakuntayhtymälle siirtyneet hautamuistomerkit inventoidaan Museoviraston ohjeiden mukaisesti. Seurakuntayhtymä pitää yllä rekisteriä kulttuurihistoriallisesti arvokkaista hautamuistomerkeistä. Seurakuntayhtymälle siirtyneistä muistomerkeistä sellaiset, joita inventoinnin perusteella ei päätetä säilyttää, säilytetään kaksi vuotta, minkä jälkeen muistomerkki hävitetään siten, että teksteistä ei jää tunnistettavia tietoja.

Hautaustoimilaki 14 §

Hautamuistomerkit

Hautaoikeuden haltija päättää haudalle sijoitettavista hautakivistä ja muista muistomerkeistä. Muistomerkin tulee olla hautausmaan yleiskuvaan sopiva eikä se saa loukata vainajan muistoa tai hautausmaan arvokkuutta. Muistomerkin hyväksyy hautausmaan ylläpitäjä.

Haudalle sijoitettua muistomerkkiä ei saa poistaa ilman hautausmaan ylläpitäjän suostumusta.

Hautaoikeuden lakattua hautausmaan ylläpitäjän tulee tarjota hautaoikeuden haltijalle tilaisuus poistaa hautamuistomerkki, jollei hautausmaan ylläpitäjä erityisestä syystä päätä pitää muistomerkit huolta hautaoikeuden lakkaamisen jälkeen. Jos hautamuistomerkkiä ei ole poistettu kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hautaoikeuden haltijalle on varattu tilaisuus sen poistamiseen, hautamuistomerkki siirtyy hautausmaan ylläpitäjälle vastikkeetta.

Kirkkojärjestys 3 luku 60 §

Muistomerkit

Seurakunnan tai seurakuntayhtymän hallinnassa oleva paikka, jossa on ollut kirkko, hautausmaa tai siunauskappeli, on merkittävä muistotaululla tai muulla muistomerkillä.

Hautaoikeuden lakattua haudalla oleva taiteellisesti tai historiallisesti arvokas rakennelma tai muistomerkki, jota ei voida jättää paikalleen, on siirrettävä sopivaan paikkaan hautausmaalla tai säilytettävä muulla tavoin.

Kirkkojärjestys 3 luku 61 §

Kulttuurihistoriallisesti arvokas omaisuus

Seurakunnan ja seurakuntayhtymän on erityisellä huolella hoidettava omistamaansa tai hallitsemaansa kulttuurihistoriallisesti arvokasta omaisuutta ja esineistöä. Sitä ei saa ilman erityistä syytä korjata sitä muuttaen, siirtää perinteiseltä paikaltaan tai poistaa.

11 § Hautakirjanpito

Hautarekisteriin merkitään hautaustoimilain 12 §:ssä edellytettyjen tietojen lisäksi hautaoikeuden haltijan nimi, mikäli se on ilmoitettu seurakuntayhtymälle, hänen postiosoitteensa sekä hautaoikeuden voimassaoloaika. Lisäksi rekisteriin merkitään hautausmaalla olevat taiteellisesti tai historiallisesti arvokkaat muistomerkit ja niiden sijainti.

Hautarekisteriin merkitään mahdollinen hautaa luovutettaessa tehty sopimus hautaoikeuden haltijasta sekä siitä, keitä haetaan voidaan haudata. Rekisteriin kuuluu vain vuoden kuluessa haudan alkuperäisestä luovutuksesta tehty sopimus, perheen tai suvun myöhemmin tekemät keskinäiset hautaoikeutta koskevat sopimukset eivät kuulu seurakuntayhtymän valvottaviksi.

Hautaustoimilaki 12 §

Hautarekisteri

Hautausmaan ylläpitäjän on pidettävä rekisteriä, josta ilmenevät vainajan:

- 1) sukunimi ja etunimet;
- 2) syntymäaika tai henkilötunnus;
- 3) kuolinaika;
- 4) hautaamisajankohta;
- 5) hautaamistapa; sekä
- 6) haudan sijainti.

Rekisteriin voidaan merkitä myös hautaoikeuden haltijan nimi ja postiosoite, hautaoikeuden voimassaoloaika sekä tieto siitä, keitä haetaan voidaan haudata. Lisäksi rekisteriin voidaan merkitä hautausmaalla olevat taiteellisesti tai historiallisesti arvokkaat muistomerkit ja niiden sijainti.

Vainajista, joiden tuhka on sijoitettu muistolehtoon, merkitään rekisteriin 1 momentissa säädetyt tiedot lukuun ottamatta tuhkan sijaintia.

Tässä pykälässä tarkoitettu rekisteri tulee säilyttää pysyvästi. Kun 8 §:ssä tarkoitettu yhteisö tai säätiö lopettaa toimintansa, tulee tässä pykälässä tarkoitettut asiakirjat luovuttaa säilytettäväksi arkistolaitokseen.

Kirkkolaki 3 luku 31 § 2 mom

Hautaoikeuden haltija

Hautaa luovutettaessa sovitaan hautaoikeuden haltijasta. Jos sopimusta ei ole tehty vuoden kuluessa haudan luovutuspäivästä tai jos tehtyä sopimusta ei voida olosuhteiden muuttumisen johdosta noudattaa, hautaoikeuden haltijaksi tulee vainajan leski tai, jos leskeä ei ole, ensimmäiseksi haetaan haudatun vainajan lähimmät perilliset. Näiden on valittava hautaoikeuden haltija edustamaan heitä haataa koskevissa asioissa. Hautaoikeuden uudesta haltijasta on ilmoitettava hautaustoimesta vastaavalle seurakunnan viranomaiselle.

Kirkkolaki 3 luku 32 § 1 mom

Hautaamisjärjestys

Hautaa luovutettaessa sovitaan siitä, keitä haetaan voidaan haudata. Jos sopimusta ei ole tehty 31 §:n 2 momentin mukaisesti, haetaan voidaan ensisijaisesti haudata vainaja, jota varten haetaan on luovutettu, ja tämän puoliso sekä lisäksi kuolemantapausten mukaisessa järjestyksessä suoraan etenevässä tai takenevassa polvessa oleva sukulainen ja tämän puoliso. Jos tällaista sukulaista ei ole tai jos hautoikeuden haltija siihen suostuu, haetaan saadaan haudata vainajan sisar ja veli sekä heidän lapsensa, sanottujen henkilöiden otto- ja kasvattilapset sekä näiden kaikkien puoliset.

12 § Hautausmaalla noudatettava järjestys

Hautausmaalla noudatetaan hiljaisuutta ja arvokkuutta. Hautoja, hautausmaan istutuksia ja nurmikoita ei saa vahingoittaa. Hautausmaan rauhaa häiritsevä työ on hautoimittuksen ajaksi keskeytettävä. Vain hautausmaan henkilökuntaan kuuluvat ja erikseen valtuutetut toimijat saavat tehdä hautausmaalla työtä sunnuntaisin, juhlapäivinä tai pimeään aikaan.

Moottoriajoneuvoliikenne ja pysäköinti on sallittua vain sille erikseen osoitetuilla alueilla. Muilla alueilla moottoriajoneuvoa saa käyttää vain ruumiin tai hautamuistomerkin kuljettamiseen taikka välttämättömään huoltoajoon. Ajoneuvojen tulee olla sellaisia, että hautausmaan käytävät kestävät niiden painon.

Yleisöllä on vapaa pääsy hautausmaalle.

Jätteet on lajiteltava kunnan jätehuoltomääräysten edellyttämällä tavalla.

Järjestyslaki 2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) yleisellä paikalla:

a) ...hautausmaata tai muuta vastaavaa aluetta, joka on yleisön käytettävissä;

Kirkkojärjestys 3 luku 55 § 2 mom

Hautausmaa ja vainajien säilytystila

Hautausmaan ja tunnustuksettoman haudan alueen tulee olla aidattu tai muuten selvästi erottuvalla tavalla rajattu.

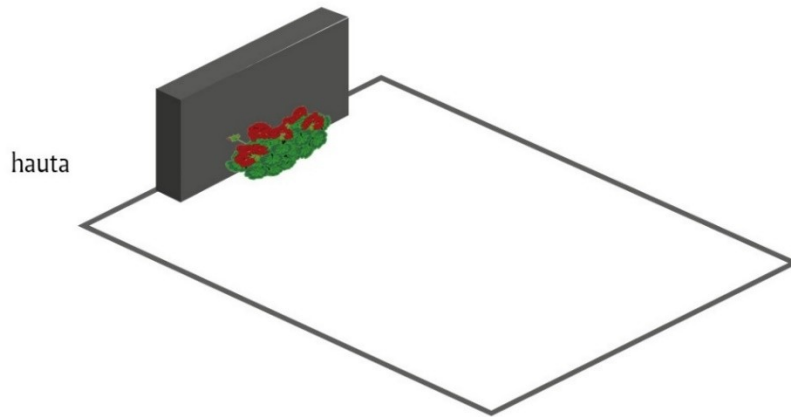
Voimaantulo

Tämä ohjesääntö tulee voimaan 1. päivänä tammikuuta 2024.

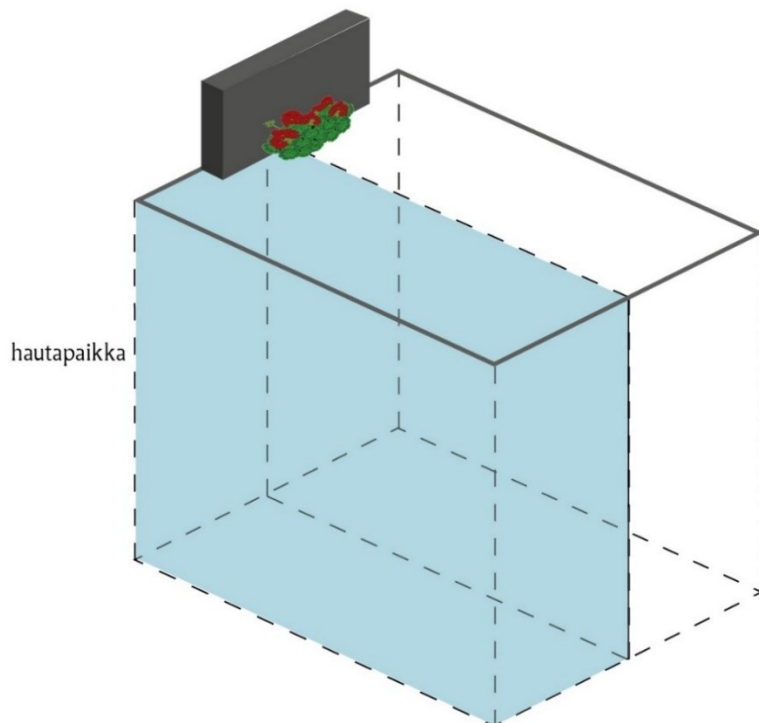
Tällä johtosäännöllä kumotaan yhteisen kirkkovaltuuston 26.9.2018 hyväksymä hautaustoimen ohjesääntö siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Muutokset ja niiden voimaantulo:

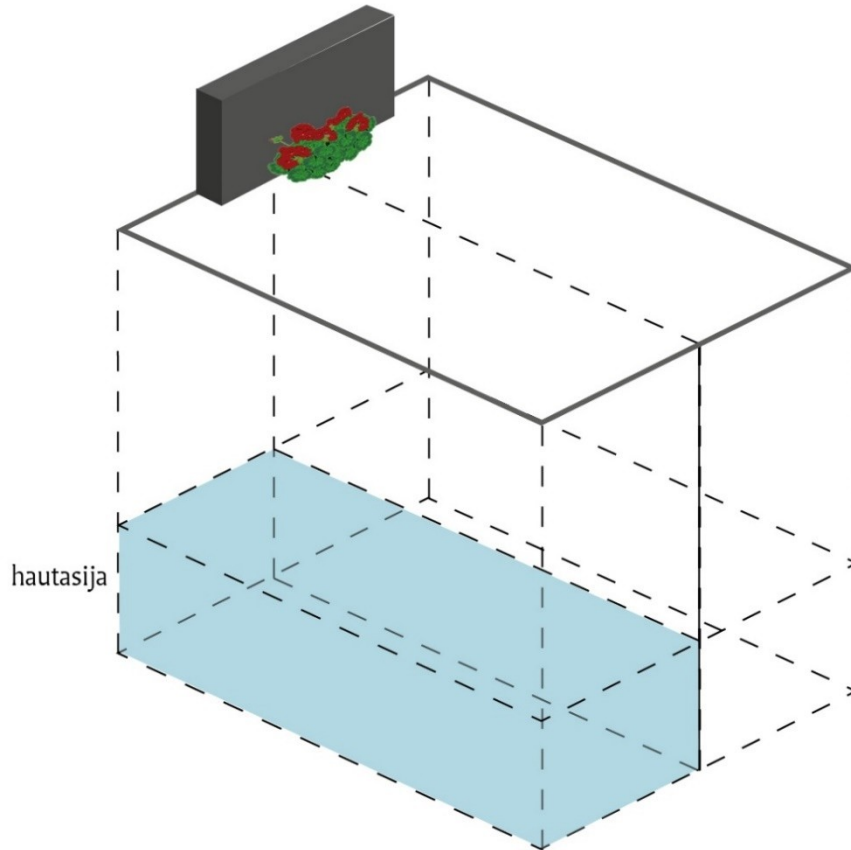
Liite 1 Kuva haudasta, hautapaikasta ja hautasijasta

Kuva 1: Haudalla tarkoitetaan yhden tai useamman vainajan hautaamista varten varattua maa-aluetta hautausmaalla.

Kuva 2: Hautapaikalla tarkoitetaan yhtä tai useampaa päällekkäin haudattavaa arkkua varten varattua tilaa haudassa. Kuvan haudassa on kaksi arkuhautapaikkaa. Maanpinnan tasossa hautapaikka vastaa yhden hautasijan kokoista aluetta.

Kuva 3: Hautasijalla tarkoitetaan yhden arkun tai uurnan paikkaa haudassa. Kuvan haudassa, johon haudataan kahteen kerrokseen, on neljä arkuhautasijaa.